

Mitä ovat vaikuttavat menetelmät?

Vaikuttavuuden kolme koria HYTE-menetelmien valinnassa

Pekka Puustinen, LT, MPH, TM
Ylilääkäri, yksikönjohtaja
P-SSHP, Perusterveydenhuollon yksikkö
e-mail: pekka.puustinen@kuh.fi
puh: 044 7179325

Mitkä olivatkaan HYTE-työn kolme tärkeintä kysymystä...?

- 1. SUUNTA:** Mitkä ovat alueen suurimmat hyvinvointiin liittyvät ongelmat?
- 2. KEINOT:** Millä tutkitusti vaikuttavilla keinoilla näihin ongelmiin voidaan puuttua?
- 3. RAKENTEET:** Millaisella rakenteella tehokkaat keinot ja työkalut saadaan kaikkien käyttöön?

Mitä ovat vaikuttavat menetelmät?

- HYTE-työssä on paljon ”löysää puhetta”
 - ”Ennaltaehkäisy kannattaa aina”
 - ”Jokainen ennaltaehkäisyyn käytetty euro säästää 7 euroa korjaavasta toiminnasta”
- Olemme listanneet valtakunnallisesti ”hyviä käytäntöjä”
 - Mistä tiedämme, että käytännöt ovat hyviä?
- Mikäli emme ole tarkkana vaikuttavuuspuheessamme, koko HYTE-työn uskottavuus on vaarassa

- Tavoitteena tulisi olla:
 - Koska HYTE-työhön on käytettävissä vain rajallinen määrä resursseja (rahaa, aikaa ja työvoimaa), **resurssit pitää suunnata mahdollisimman vaikuttavasti**
 - Vaikuttavuus = paras mahdollinen **hyvinvointihyöty** käytettävissä olevilla resursseilla

Mistä voidaan päätellä, että jokin HYTE-menetelmä toimii ja on vaikuttava?

- Käytännön kokemus?
 - ”Näin olemme tehneet, ja näyttää siltä että asiat kohentuvat”
- Menetelmän laaja levinneisyys?
 - ”Monet kunnat tekevät näin – tämä on yleinen käytäntö”
- Mitatut muutokset?
 - ”Nuorten alkoholinkäyttö vähenee, olemme siis tehneet oikeita asioita”
- Tieteellinen vaikuttavuustutkimus?
 - ”Alkoholin käyttö vähenee enemmän siellä, missä menetelmä on käytössä”

Vaikuttavuuden kolme koria

A-kori

Tutkittu menetelmä

- Vaikutus mitattavissa
- Interventiotutkimusta tehty
 - Vaikuttavuus osoitettu

B-kori

Toimiva käytäntö

- Kokemusta laajalti
- Asiakkaiden ja asiantuntijoiden myönteinen tuntuma
 - Vaikuttavuus mahdollinen

C-kori

Pilotointi / kokeilut

- Ei vielä kokemusta
- Asiantuntijoiden "paras arvaus"
 - Vaikuttavuus epävarma

HYTE-työn menetelmien priorisointi

- Kun todetaan hyvinvointivaje, käytettävät menetelmät valitaan seuraavasti:
 - **A-kori** (tutkitut menetelmät) aina **ensisijainen**, mikäli:
 - Tutkittuja menetelmiä on saatavilla
 - Menetelmät soveltuvat käyttöön, eli resurssit löytyy
 - **B-kori** (toimiva käytäntö) **toissijainen**, mikäli:
 - A-korin menetelmiä ei ole tai ne eivät sovellu käyttöön
 - Pyritään kytkemään vaikuttavuustutkimus mukaan
 - **C-kori** (pilotointi / kokeilut) vasta silloin käyttöön, mikäli:
 - Tutkittuja menetelmiä tai toimivia käytäntöjä ei vielä ole
 - Hyvinvointivaje todetaan niin merkittäväksi, että toimenpiteisiin on ryhdyttävä heti
 - Pyritään kytkemään vaikuttavuustutkimus mukaan